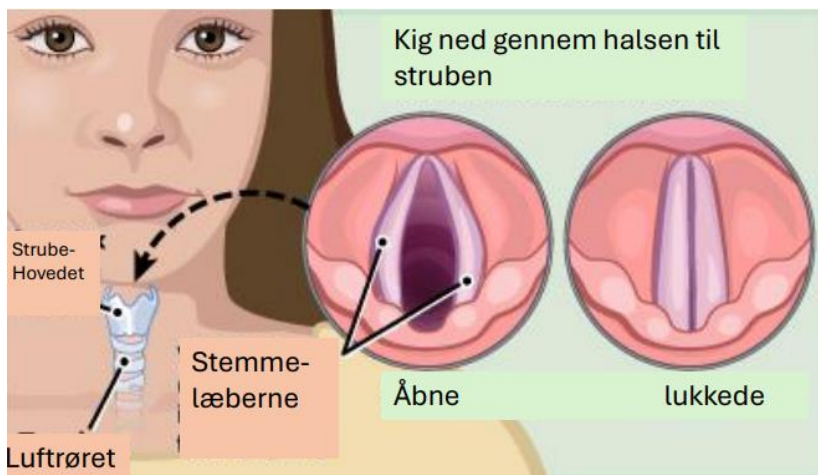

BØRNELÆGE ALLERGIKLINIK

Birgitte Frederiksen Videbæk
Parkvej 46D, 4700 Næstved.
Tlf. 55 73 10 66 man-tors 8-12
Email: Via Patientportalen på
www.børnelæge-næstved.dk

Anstrengelsesudløst tillukning af struben – EILO - VCD

EILO: Exercise-induced Laryngeal Obstruction)

VCD: Vocal Cord Dysfunktion

Hvad er EILO/VCD?

Det er en sygdom i struben, hvor stemmelæberne tillukkes i forbindelse med kraftig fysisk aktivitet. Anfald af EILO er oftest forbundet med åndenød og pibende vejrtrækningslyd og kan opleves skræmmende, men sygdommen ikke farlig. EILO er forbigående og går væk, når man stopper med den fysiske aktivitet.

Der findes flere tilstande med uhensigtsmæssig tillukning i struben, som samlet går under betegnelsen "Inducible Laryngeal Obstruction" (ILO). EILO udgør en af disse tilstande.

Hvad er årsagen?

De øvre luftveje består af næse, mund, hals og strubehoved.

Strubehovedet er placeret bag tungen og over luftrøret. Strubehovedet indeholder stemmebåndene, der åbner, når man trækker vejret og lukker, når man taler eller synker.

Når man trækker vejret ind og ud, bør stemmebåndene blive ved med at være åbne, så luften kan strømme ind og ud af luftrøret og lungerne. Når du træner, bør

stemmebåndene åbnes bredere for at fremme luftstrømmen.

Når du har anfald af EILO, kommer der en uhensigtsmæssig indsnævring af luftvejen omkring stemmebåndene. Ved anfald kan stemmelæberne blive suget sammen eller strukturerne over stemmebåndene falde ind over luftrøret, og luften får mindre plads til at komme igennem luftrøret og ned til lungerne, herved fremkommer den pibende lyd.

Tilstanden ses særlig hyppigt hos unge elitesportsudøvere, fordi struben stadig er blød i denne alder, imens lungekapaciteten nærmer sig en voksen. Den unge kan derfor hive mere luft ned i lungerne, end struben kan bære.

Sådan påvirker det dig

Personen har vejrtrækningsbesvær, der kommer hurtigt under kraftig fysisk aktivitet som fx løb. Symptomerne er åndenød og en pibende eller hvæsende lyd, når man trækker vejret ind. Man kan også have følelsen af en klump eller en spænding i halsen, og nogle får en følelse af kvælning, som kan være skræmmende.

Symptomerne forsvinder ved at stoppe med den fysiske aktivitet og er oftest helt væk i løbet af 2-10 min. Symptomerne tiltager med intensiteten af anstrengelse.

Hvordan stiller lægen diagnosen?

Diagnosen stilles ved, at lægen hører sygehistorien og udelukker, at der er andre sygdomme, der udløser symptomerne. Der udføres en anstrengelsestest (løbetest). En øre-næse-halslæge kan undersøge forholdene i de øvre luftveje med en kort kikkertundersøgelse gennem næsen, imens du er vågen.

CLE-test

Desuden anvender man en klinisk test for strubeproblemer, kaldet CLE-test. CLE-test står for Continuous Laryngoscopy Exercise test eller på dansk kontinuerlig laryngoskopi anstrengelsestest, hvor man løber på et løbebånd eller cykler, imens man videofilmer forholdene i struben under en kikkertundersøgelse. Hos patienter med EILO/VCD er de øvre luftveje og struben normale i hvile. Derfor er det vigtigt at vurdere forholdene i struben under anfald i

fysisk aktivitet. På den måde bliver man i stand til at se, hvad der sker i struben under anfaldet.

Denne undersøgelse foregår på Rigshospitalet.

EILO/VCD eller Astma?

Symptomerne på astma og EILO/VCD kan minde om hinanden, derfor kan man forveksle tilstanden med astma.

Det er dog to forskellige sygdomme, hvor EILO/VCD er en sygdom i struben, mens astma er en lungesygdom. Symptomerne er også forskellige, blandt andet aftager EILO/VCD- symptomerne hurtigt efter ophørt aktivitet, imens astma påvirker vejrtrækningen i længere tid efter endt anstrengelse og bliver måske endda værre.

Astma-lægemidler hjælper ikke, når man har EILO/VCD.

Det er muligt at have både astma og EILO/VCD, og det kan være vanskeligt i første omgang at finde ud af, hvilket problem der forårsager symptomerne.

Du kan prøve at optage en video(lydklip), når du har symptomer og vise den til din læge. Videoen kan være med til at hjælpe lægen med at stille diagnosen.

For at diagnosticere eller udelukke astma, kan det være, at din læge vil bede dig om at udføre en lungefunktionstest, kaldet spiometri. Denne test kan udføres i både hvile og aktivitet afhængigt af, hvad lægen vurderer er nødvendigt.

Hvordan behandles EILO/VCD?

Der er ingen mulighed for medicinsk behandling, og kun i enkelte tilfælde er kirurgi nødvendig. For de fleste patienter er det en hjælp at få viden om, hvad der sker, når de oplever EILO/VCD-anfald. De får vished om, at det er en godartet tilstand i struben, der kun kommer under aktivitet og forsvinder, når man stopper. Hos nogle, især elitesportsfolk, kan EILO/VCD dog godt være en begrænsning, og det kan være nødvendigt at reducere symptomerne. Man kan få hjælp til disse øvelser fra talepædagoger eller fysioterapeuter.

Hvad kan du selv gøre?

Stoppe aktiviteten

Trække vejret gennem næsen

Se dette link med enkle øvelser

<https://www.hospitalsenhedmidt.dk/patientvejledning/er/born-og-unge-afd/behandling-af-eilo/>

Visse tilstande kan forværre tilstanden, da de irriterer de øvre luftveje:

- Astma
- Sekret fra næsen der løber bagud i svælget.
- Refluks, tilbageløb af mavesyre.

Hvis du har astma, skal du fortsætte med at tage din astma medicin.

Hvis du har sekret fra næsen, der løber bagud i svælget, eller hvis du har for meget mavesyre/sure opstød, kan din læge anbefale relevant medicin.

Er kirurgi nødvendig?

I enkelte tilfælde af EILO/VCD vil det være nødvendigt med kirurgi. Der anvendes kikkertkirurgi i struben, som er et skånsomt indgreb. Kirurgen behandler de områder, som falder sammen under et EILO/VCD-anfald, blandt andet ved at fjerne eftergivelig slimhinde i struben. Operationen foregår i fuldbedøvelse.

Har du yderligere spørgsmål, er du velkommen til at henvende dig på:

Tlf. 55 73 10 66

**Denne pjece er inspireret fra Rigshospitalets øre-
næse- hals afdeling**